संस्कृत

क्रं. नं. ११७

विधिः

सप्तसंस्था

(२)

३३५१

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

1

॥ अथसप्तसंख्याप्रारंभ ॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

श्रीगणेशाय नमः॥ ॥श्रीगुरुभ्यो नमः॥ ॥आश्वलायनमाचार्यं प्र[illegible]म्य पि
तरं गुरुं॥भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः॥पंचविंशति संस्कारेषूक्ता
ष्टादश संस्कृतीः॥पाकयज्ञान्सप्त शिष्टान्वक्ति शिष्टेष्टतुष्टये॥तत्र॥अ
तः परं द्विजातीनां संस्कृतिर्नियतोच्यते॥संस्काररहिता येत्तु तेषां जन्म
निरर्थकं॥पंचविंशति संस्कारैः संस्कृता ये द्विजातयः॥ते पवित्राश्च यो
॥१॥ ग्याः स्युः श्राद्धादिषु सुयंत्रिताः॥गर्भाधानं पुंसवनं सीमंतो बलिरेव च॥
जातकृत्यं नामकर्म निष्क्रमोऽन्नाशनं परं॥चौलकर्मोपनयनं व्रतानां च च
तुष्टयं॥स्नानोद्वाहौ चाग्रयणमष्टका च यथातथं॥श्रावण्यामाश्वयुज्यां
च मार्गशीर्षे च पार्वणं॥उत्सर्गश्चाप्युपाकर्म महायज्ञाश्च नित्यशः॥
श्रावण्यादिषु तिसृषु पौर्णमासीषु क्रमेण श्रवणाकर्माश्वयुजिकर्म प्रत्यव

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

28

रोहणानित्रीणिकर्माणि॥पर्वण्यमावास्यायांक्रियमाणंपार्वणमित्यर्थः॥सं
स्कारनियताश्चेतेब्राह्मणस्यविशेषतइतिआश्वलायनाचार्येणोपक्रमोप
संहारयोर्नियेतत्वोक्त्याजन्मानेरवैक्यरूपाकरणनिंदयाचपंचविंशति
संस्काराणांनित्यतोक्ता॥पुनश्चैषांनैमित्तिकवार्षिकमासिकनित्यभेदेन
६५ चतुर्विधत्वंसएवाह॥नैमित्तिकाःश्चन्दोक्ताःसमुद्वाहावसानकाः॥स
स्तेवाग्रयणाद्याश्चसंस्कारावार्षिकामताः॥मासिकंपार्वणंप्रोक्तमश्रा
क्रानांतुवार्षिकं॥महायज्ञास्तथानित्याःस्युःसंध्यावश्याग्निहोत्रवदिति॥
नित्याःप्रात्याब्दिकाइत्यर्थः॥एवंपंचविंशतिसंस्कारेषुगर्भाधानाद्याअष्ट
दशोक्ताः॥इदानींश्रवणाकर्माद्याःसप्तावशिष्टाउच्यंते॥तत्रतावच्छ्र

the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

3

वणाकर्मोच्यते॥श्रवणाकर्मेसर्पबलिंचभुक्त्वापिकेचित्कुर्वंति॥युक्तंतूपवा
सिनैवकार्येइति॥श्रावण्यांपौर्णमास्यांपूर्वाह्णेवृद्धिश्राद्धंकृत्वादिवैवव्रीही
णांयवानांवालौकिकाग्नौभर्जनेनप्रस्थमिताधानाःकृत्वाखंडितयवव्री
ह्यन्यतरस्यलौकिकाग्निनापक्वेनंकृत्वातत्स्विष्टरूपैःसक्तुभिर्नवंकलशं
प्रपूर्यबलिनिक्षेपसाधनभूतांवैकंकतदर्वीमपिसंपाद्यतदुत्तरंगृहका
॥२॥ ष्ठादिलंबितेनवेशिक्येनिधायवल्मीकंगृहेप्राच्यांशुचिदेशंपरिगृह्यया
दिहकरिष्यामीतिश्रीहिचरुपात्रंपुरोडाशकपालंचसंपाद्यधानाःसमा
धीकृत्वाथलौकिकेनाज्येनाक्ताःकृत्वैकपात्रेनिधायापराअनक्ताअर्धाधा
नाःपात्रांतरेनिदध्यात्॥ततोऽस्तमितेसूर्येशुचिःसपवित्रपाणिःप्राणा
नायम्यदेशकालौसंकीर्त्यममपुत्रपौत्रादीनांचरोगनिवारणसमस्तपा

पक्षयादिह्वाराश्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं नित्यविधिरूपं श्रवणाकर्म करिष्ये इति
संकल्प्य समिद्द्वयं त्रयंवाध्याय पुनर्देशकालौ संकीर्त्य अस्मिन् श्रवणाकर्म
होमे देवतापरिग्रहार्थमन्वाधानं करिष्ये ॥ अस्मिन्नन्वाहितेग्नावित्यादि
चक्षुषी आज्येनेत्यंतमुक्त्वा प्रधानदेवतां अग्निं चतुर्वारं चरुद्रव्येणाच्यु
तं भौमाग्निं पुरोजन्दोन अग्निं मांसाया ज्येन वाजिनो देवता धानाद्रव्येण
स्विष्टकृतमित्यादि सद्यो यक्ष्ये इत्यंतमुक्त्वा भूर्भुवः स्वरिति समिधावग्ना
वाधाय परिसमूहनादि पूर्णपात्रनिधानांतं कृत्वा चरुपुरोडाशं देवतानां
पंचानां तूष्णीं चतुरश्चतुरो मुष्टीन्निरूप्य तत्संख्यया तूष्णीं प्रोक्ष्यावघा
तादि कृत्वा प्रक्षाल्य चरुपुरोडाशतंडुलान्यथाभागं पचच कृस्य पुरोडाशार्था
न्स्ययं किंचित्पिष्टीकृत्य स्वकृत्वा जिने प्रस्कंद्य पत्न्या दास्या वा पेषणेन चूर्णे

यित्वा ततश्चर्वर्थमग्नेर्दक्षिणभागे स्थालीं निधायाग्नेः पश्चात्परिस्तरणम
मध्ये तु पदेशमात्रं प्रादेशसंमितं यज्ञकाष्ठेन द्वावंगारौ पृथक्कृत्य तयोरेकं वा
यव्ये निरस्यापरं पश्चन्स्याव श्रोष्टमंगारमवस्थाप्य तस्मिन् कपालमवधा
यतदुपर्यपरमंगारं परिक्षिप्य कचित्पात्रे पिष्टसेकार्थमपः प्रताप्य शरावं
प्रक्षाल्याग्नौ प्रताप्य प्रोक्षयित्वा स्थाग्ने निधाय त्रीणि तेन तस्मिन्पवित्रवति पु
॥३॥ रोडाशार्थे पिष्टं निक्षिप्य पूर्णपात्रादवं स्रुवेण पिष्टे प्रक्षिप्य पूर्वं प्रतप्तोद
केन पिष्टं संमिश्र्य पिंडीकृत्य पूर्वमुपकल्पितं कपालादंगारं तृणेनापोह्य चरु
स्थाल्यां तंडुलानोप्याश्च प्रापूर्णमात्रं कूर्माकृतिं पुरोडाशं कृत्वा कपाले निधा
याद्भिः श्लक्ष्णीकृत्य आज्यं संस्कृत्याज्यादीनि चत्वारि हवींषि त्रिः पर्यग्निकृत्वा
पुरोडाशमुल्मुकैः प्रताप्य दर्भैः प्रज्वाल्य तत्रैव सुशृतं श्रपयित्वा तदु

परिसांगारं भस्म निक्षिप्य हस्तं प्रक्षाल्य संवापपात्रं प्रक्षालयेत्॥ तत आ
ज्यमुद्वास्य बर्हिष्यासाद्य स्रुवं स्रुचं समज्य पुरोऽग्नेः परिस्छ भस्मा
दित्येनापो ह्यच्चरुं पुरोऽग्न्यावभिघार्योदगुद्वास्य चरुं बर्हिष्यासाद्य
तदुत्तरतः पात्राणि रेस्छितस्तौ किकाज्ये पुरोऽग्न्यां मज्जयेत्॥ प्रकृटपष्टं
वा कुर्यात्॥ तदुत्तरतोऽन्नत्राश्य धा ना आसाद्येध्माधानाद्याज्यभा
गांतेऽत्युद्धताच्चरोर्द्व्यं यथा गोत्रं चतुर्वारं पंचवारं वावदानध
र्मेणावदायाग्नये स्वादिमंत्रे अंगं ते स्वाहाकारं पठन्नाहुतिचतुष्टयं द
द्यात्॥ अग्नय इदं न ममेत्याहुतिचतुष्टयेपि त्यागः॥ अग्नेनयेत्याद्यकृ
चतुष्टयस्यागस्त्य ऋषि॥ रग्निर्देवता त्रिष्टुप्छंदः॥ श्रवणाकर्म प्रधा
नचरुहोमे विनियोगः॥ ॐ अग्ने नय सुपथा राये अस्मान्विश्वानि

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

५

देववयुनानिविद्वान्॥युयोध्यां१अस्मज्जुहुराणमेनोभूयिष्ठांतेनमउक्तिं
विधेमस्वाहा॥१॥ॐअग्नेत्वंपारयानव्योअस्मान्स्वस्तिभिरतिदुर्गाणिवि
श्वा॥पूश्चपृथ्वीबहुलानउर्वीभवातोकायतनयायशंयोस्वाहा॥२॥ॐ
अग्नेत्वमस्मद्युयोध्यमीवाअनग्नित्रा अभ्यमंतकृष्टीः॥पुनरस्मभ्यं
सुविनायदेवक्षांविश्वेभिरमृतेभिर्यजत्रस्वाहा॥३॥ॐपाहिनोअ
॥८॥ ग्नेपायुभिरजस्त्रैरुतप्रियेसदनआशुशुक्वान्॥मातेभयंजरितारंय
विष्ठनूनंविदन्मापरंसहस्वःस्वाहा॥४॥ततसव्यपाणिनादक्षिणपा
णिंप्रोक्ष्योपस्तीर्यहस्तंपुरोजत्रामादायद्विरभिघार्यपंचावत्तितुत्रि
रभिघार्य॥ॐअच्युतायभौमायस्वाहेतिजपर्यावर्तयन्हुत्वाच्युता

5A

यक्ष्मो मा याग्नय इदं न ममेति त्यजेत् ॥ ततो यस्मिन्नाज्ये पुरोडाशाः स्थापिताः त
दाज्यैकदेशं गृहीत्वा मा नो अग्न इत्यस्या गस्त्योऽग्निस्त्रिष्टुप् ॥ आज्ञायाज्यहोमे
वि० ॥ ॐ मा नो अग्नेऽवसृजो अघायाविष्यवे रिपवे दुच्छुनायै ॥ मा दत्वते द
शते मादते नो मा रीषते सहसावन्परा दाः स्वाहा इति स्रुवेण हुत्वा अग्नय इद
ं न ममेति त्यजेत् ॥ ततः स्थाजलावन्ये ण पस्तते प्रागुक्ताधानाद्धिस्त्रिर्वा
वापयित्वाभिघारयेत् ॥ शन्नो भवन्त्विति सप्तस्य वसिष्ठो वाजिनस्त्रिष्टुप् ॥
श्रवणाकर्मण्याज्यहोमे विनियोगः ॥ ॐ शन्नो भवन्तु वाजिनो हवेषु देवता
तामितद्रवः स्वर्काः ॥ जंभयन्तोऽहिं वृकं रक्षांसि सनेम्यस्मद्युयवन्नमीवाः
स्वाहा इत्यञ्जलिना हुत्वा वाजिभ्य इदं न ममेति त्यजेत् ॥ ततो नष्यत्ताधानाः
पुत्रा ॰ घमस्येभ्यो दत्वा चरुधानैकदेशात् स्विष्टकृतं हुत्वा होमशेषं स

Courtesy of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

6

माप्यध्वत पवित्रग्रंथिं विसृज्य नुद्धदेनोक्षिपेत् ॥ ॥इतिश्रीनारायणभ
ट्टकृते प्रयोगरत्ने श्रवणाकर्मप्रयोगः॥ ॥अथसर्पबलिप्रयोगः॥ ॥
आचम्य पवित्रे धृत्वा प्राणानायम्य देशकालौ स्मृत्वा मम भार्यापुत्राप्रन्नदु
हितृसमेतस्य मे मांतरिक्षदिव्य दिश्य सर्पेभ्यः संभावितबाधापरिहारद्वा
रा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं नित्य सर्पबल्याख्यं कर्म करिष्ये इति सं
कल्प्य पूर्वे शिक्यस्थापितदर्वीमादाय शिक्यस्थापितकलशाहितसक्तु
॥५॥ भिस्तामापूर्य गृहीत्वा गृहा प्राच्यां दिशि पूर्वपरिगृहीतं देशा
मासाद्य प्रोक्ष्य॥ ॐ सर्पदेवजनेभ्यः स्वाहेति मंत्रेण दर्वीस्थसक्तूंस्तत्र
प्रागग्रेषु कुशेषु निक्षिप्य सर्पदेवजनेभ्य इदं न ममेति त्यजेत् ॥ बलेर्बलिदातु
श्चांतरा केनापि व्यवधानं न कार्यमापरिदानात् ॥ ततः कृतांजलिः॥ ॐ

ये सर्पाः पार्थिवा य आंतरिक्ष्या ये दिव्या ये दिश्यास्तेभ्य इमं बलिमाहार्षं तेभ्य इ
मं बलिमुपाकरोमीति मंत्रेण सर्पानुद्दिश्य संहताभ्यां पाणिभ्यां नमस्कृत्य ब
लिं प्रदक्षिणीकृत्य पश्चाद्बलेरुपविश्य ॐ सर्पोसि सर्पतां सर्पाणामधिप
तिरस्यन्नेन मनुष्यांस्त्रायसे पूपेन सर्पान्यज्ञेन देवांस्त्वयि मा संतं त्वयि सं
तः सर्पा मा हिंसिषुर्ध्रुवां ते परिददामीति मंत्रमुपांशु सकृज्जपित्वा ज्येष्ठक्र
मेण नामग्राहं कृत्वा पुत्रादीन्परिदद्यादेवं ॥ ध्रुवामुकं ते परिददामीति पुत्रं ॥
ध्रुवामुकां ते परिददामीत्यप्रत्तां दुहितरं ॥ ध्रुवामुकां ते परिददामीति भा
र्यां ॥ ध्रुवामां ते परिददामि स्वात्मानमंते ॥ अन्यः कर्ता चेन्मां पदस्थाने य
जमाननाम द्वितीयांतमुक्त्वा परिददामीति वदेत् ॥ ततः प्रतिपदमार
भ्य प्रत्यवरोहणपर्यंतं सायंप्रातःकालेषु तथैव दर्व्या तैरेव सक्तुभिः

(४)

॥६॥

शुचिदेशे बलिंहरेत्॥ तत्रनमस्कारपरिदानांतंनकार्यं॥ अथवाश्रावणप्रति
पदमारभ्ययस्मिन्नहनिप्रत्यवरोहणमार्गशीर्षशुक्लचतुर्दश्यांपोर्ण
मास्यांवाक्रियतेतस्मादर्वाचीनानिदिनानिह्रासवृद्धिभ्यांपरिगण
य्यतेषुयावंतःसायंप्रातःकालास्तावतोबलींस्तदेवदद्यात्॥ तथाच॥
प्रथमबलिदानांतेननमस्कारादिपरिदानांतंसकृदेवनप्रत्येकं॥ ततः
पवित्रग्रंथिंविसृज्यशुद्धदेशेक्षिपेत्॥ अत्रतदहरेववाखिलबलि
दानेमुख्यःपक्षः॥ श्रवणाकर्मसर्पबलिप्रतिवर्षंकार्यो॥ अविशेष
श्रवणात्॥ वृद्धिश्राद्धमुभयार्थंतंत्रेणैवकार्यं॥ ॥ इतिश्रीनारायण
भट्टकृतेप्रयोगरत्नेसर्पबलिप्रयोगः॥ ॥ अथाश्वयुजीक
र्मप्रयोगः॥ ॥ ॥ आश्वयुजेमासीपोर्णमास्यां

॥६॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project

माश्वयुजीकर्मकार्यं॥ पूर्वेद्युः कृतोपलेपनादिना प्रत्यवरोहणे वक्ष्यमाणमार्गे
ण निवेशनमलंकृत्य भूमिं च समीकृत्य परेद्युः स्त्रीपुत्रादिसमेताभ्यंगादि
विशेषस्नानं विधाय शुक्लशुचिवासाः प्रातरौपासनं कृत्वाभ्युदयिकश्रा
द्धं विधाय धृतपवित्रः प्राणानायम्य देशकालौ स्मृत्वा मम स्त्रीपुत्रादि
सहितस्यन्नूनापेक्षितविषयसंपूर्णता पूर्णनवसादनसिद्धिद्वारा श्री
परमेश्वरप्रीत्यर्थं नित्यविधिरूपमाश्वयुजीकर्म करिष्ये॥ इति संकल्प्या
ग्निमुपसमाधायास्मिन्नाश्वयुजीकर्मणि देवतापरिग्रहार्थं मन्वाधानं
करिष्य इत्यादि चक्षुषी आज्येनेत्यंतमुक्त्वात्र प्रधानं पशुपतिं चरुद्रव्येण
पृषातकं पृषातकद्रव्येण शेषेण स्विष्टकृतमित्यादि सद्योयक्ष्य इत्यंत

(४)

उत्क्रास्तमिद्धुयंत्रयं वा ग्रावा धाय परिसमूहनादि पूर्णपात्रनिधानांतं कृत्वा अग्नेः
प्रत्यक् शूर्पे पवित्रेवति पशुपतये त्वा जुष्टं निर्वपामीति चतुरो मुष्टीं श्च्यवर्वर्थे
निरूप्य तत्संख्यया तथैव प्रोक्ष्यावघातादि च रुद्रश्रपणांतं कृत्वाज्यमिश्रं
पयः पृषातकाख्यं हविरंतरं कृत्वा ... स्य पृषातकं च रुद्भ्यां सह पर्य
॥१७॥ ग्नि कृत्वाज्योद्वासनाद्याज्यभागांतं कृत्वा स्रुतादि निरन्वारब्धः स्वसन्नि
धौ वा तानुपवेश्यावदानधर्मेण चतुरवदाय ॐ पशुपतये शिवाय शं
करायपृषातकाय स्वाहेति हुत्वा ॥ पशुपतये शिवाय शंकराय पृषातकाय
इदंन मम इति त्यजेत् ॥ ततो यजमानो जलावन्यउपस्तीर्य स्रुवेणैव पृषात
कं द्विरवदायाभिघारयेत् ॥ ततो यजमानः ॥ ॐ ऊनं मे पूर्यतां पू

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

4A

र्णमेमोपसदस्त्पषानकायस्वाहेति॥अंजलिनैवकृत्वा पषानकायेदंनममेति
त्यजेत्॥ चरुपषानकहोमात् स्विष्टकृतं कृत्वा इध्मसन्नहनहोमादिकर्मशेषं न २
समाप्यपवित्रग्रंथिं विसृज्य शुचिदेशे क्षिपेत्॥ ॥इतिश्रीनारायणभ
ट्टकृते प्रयोगरत्ने आश्वयुजीकर्मप्रयोगः॥ ॥अथाग्रयणप्रयोगः॥
शारदि पौर्णमास्याममावास्यां वा पर्वणि नदलाभे कृत्तिकादिविशाखांते
षु देवनक्षत्रेष्वन्यतमे चंद्रानुकूल्ये आग्रयणं कार्यं॥ प्रातरौपासनहोमं
कृत्वा संकल्पपूर्वकमाभ्युदयिकश्राद्धं विधाय पवित्रे धृत्वा प्राणानायम्य
देशकालौ संकीर्त्य मम रोगजरानिवृत्तिश्रीयशोन्नप्राप्तिद्वारा श्री
परमेश्वरप्रीत्यर्थं नित्यविधिरूपमाग्रयणं करिष्य इति संकल्प्याग्नि

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(९)

। न्नाग्रयणाख्यकर्मणिदेवतापरिग्रहार्थमन्वाधानंकरिष्ये इ[illegible]त्यादिचक्षु
षीआज्येनेत्यंतमुक्त्वाअत्रप्रधानंइंद्राग्नीविश्वान्देवान् [illegible] द्यावापृ
थिव्योचरुद्रव्येणशेषेणस्विष्टकृतमित्यादिसद्योयक्ष्यइत्यंतमुक्त्वास
मिद्द्वयंत्रयवाग्न्यावाधायपरिसमूहनादिपूर्णपात्रनिधानांतंप्रागव
॥८॥ त्कृत्वाप्रत्यगग्नेःशूर्पेपवित्रेवतितूष्णींत्रिश्चतुरोमुष्टीन्निरूप्यत
त्संख्यायातथैवप्रोक्ष्यावघातादिचरुश्रपणांतंकृत्वा॥ आज्यसंस्का
राद्याज्यभागांतंकृत्वाअवदानधर्मेणचरुमवदाय॥ ॐसजूर्ऋ
तुभिःसजूर्विधाभिःसजूरिंद्राग्निभ्यांस्वाहा॥ इंद्राग्निभ्यामिदं
नमम॥ पुनरवदाय॥ ॐसजू[illegible]र्ऋतुभिःसजूर्विधाभिःसजू[illegible]

१८

विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा ॥ विश्वेभ्यो देवेभ्य इदं न मम ॥ पुनरवदाय ॥ ॐ
सजूर्ऋतुभिः सजूर्विधाभिः सजूर्द्यावापृथिवीभ्यां स्वाहा ॥ द्यावापृ
थिवीभ्यामिदं न ममेति ॥ तत्र आहुती हुत्वा स्विष्टकृद्धुत्वा हुतावशिष्टं
पात्रांतरे कृत्वा तत्पात्रं सर्वेषां [illegible] ॥ ॐ प्रजापतये त्वा गृहं गृह्णामि
महह्यै श्रियै महह्यं यत्रासे महह्यं [illegible] ये इति मंत्रेण दक्षिणे न पाणिना
भिमृश्य ॥ ॐ भद्रान्नः श्रेयः समनैष्ट देवास्त्वयावसेन सम[illegible]शीमहि
त्वा ॥ स नो मयोभूः पितवाविश[illegible] शं तोकाय द्विपदे शं चतुष्पदे इति
मंत्रेण प्राश्य द्विराचम्य तत्रैवोपविष्टः ॥ ओं अन्नमसि प्राणा[illegible] त दत्तं ब्रवी
म्य मेऽसि सर्वं नसि प्रविष्टः ॥ स मे जरां रोगमपनुद्य शरीरात् मामं

the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the … Pratishthan, Mumbai.

10

एधि मा मर्ष्याम इंद्र॥ इति मंत्रेणाग्मनोनाभिमालंभेन ततः पत्नी मध्यम हविः
शेषम मंत्रकं प्राश्नीयात्॥ ततो यजमान इध्म सन्नहन होमादि परिषि
चनांतं कर्मशेषं समाप्य धृतपवित्रग्रंथिं विस्त्रस्य शुचिदेशे क्षिपेत्॥ इद
माग्रयणं यदा आश्वयुज्यां पौर्णमास्यां क्रियते तदैककालत्वादाश्वयुजी
कर्मणा समानतंत्रता भवति तत्राश्वयुजी कर्मप्र धान होमं कृत्वाग्र
॥१९॥ यणप्रधानहोमः॥ द्वयोश्चर्वोरेकं स्विष्टकृदित्यादि ज्ञेयं॥ यवाग्रयणं
न कार्यं श्यामाकैः स्तृप्रस्तरं कुर्यो नाग्रयणं॥ शास्त्रांतरे दृष्टत्वात्॥ इदं
चाग्रयणमकृत्वा नवान्नभक्षणस्य निषिद्धत्वात्॥ दुर्भिक्षे पुरातनान
धान्यालाभेन नवधान्यभक्षणापि कारार्थं मलमासे पि कार्यं॥ अ

१०४

नापदितुन्नुह्व एव ॥ आग्रयणाकरणे तु प्रायश्चित्तं कारिकायां ॥ आहूताग्र
यणोश्नीयात्त्वान्नं यदि देवतः ॥ वैश्वानरायकर्त्तव्यश्चरु पूर्णाहुति स्रुवे
ति ॥ ॥ इति श्रीनारायणभट्टकृते प्रयोगरत्ने स्मार्ताग्रयणप्रयोगः ॥
अथ प्रत्यवरोहणं ॥ ॥ तत्र मार्गशीर्ष्यां पौर्णमास्यां तत्पूर्वेद्युश्चतुर्द
श्यां वा कार्यं ॥ दिवैव गृहस्य लेपन तदाच्छादन निर्मोन्नत भूमिस
मीकरण प्ररूढ पापामार्गोन्मूलन रूपं निवेशनालंकारं विधाय फ
ल रहित धान्य तृणस्य पलालानि निर्मंथ्य चायनार्थं कटं संपाद्य संकल्प
पूर्वकं प्रत्यवरोहणं गनां दीक्षां कृ विधाय तत्र्येस्तमिते सायमोपास
नं कृ सायं शुचिः पवित्रपाणिः देशकालौ संकीर्त्य मम स्त्री पुत्रादि सहि

the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com